

Orbán Gábor elnök úr részére

Nemzeti Egészségügyi és Orvosképzésért Alapítvány

Dr. Szabó Imre kuratóriumi titkár útján

Tárgy: Tájékoztatáskérés a Semmelweis Egyetem kancellárjának külső tisztségeivel és az esetleges összeférhetetlenségekkel kapcsolatban

Tisztelt Kuratóriumi Elnök Úr!

A Semmelweis Egyetemet fenntartó közérdekű vagyonkezelő alapítvány (KEKVA) a Nemzeti Egészségügyi és Orvosképzésért Alapítvány (NEOA), amely 2021. augusztus 1-jétől biztosítja az intézmény működését.

A közelmúlt politikai és jogi változásai jelentősen befolyásolják, vagy megváltoztatják a Semmelweis Egyetem életét is. A NEOA új kuratóriuma 2026.szeptember 1-én kezdi meg munkáját.

A közbeszédben megjelent vezetői összeférhetlenségről szóló viták az egyetemi munkavállalói érdekképviselések számára is ráirányította a figyelmet erre a kérdéskörre. Az elnök úr által vezetett kuratórium mandátuma napokon belül lejár és ezért a levelünkben megfogalmazott kérdések megválaszolása várhatóan az új kuratórium és annak elnökének a feladata lesz, azonban meg kívánjuk adni a jogi lehetőséget arra, hogy Ön is válaszolhasson az általunk felvetettekre.

A Semmelweis Egyetem működésének, vezetési rendszerének és a munkavállalói érdekképviselések szempontjából is kiemelt jelentősége van annak, hogy az Egyetem vezető tisztségviselői döntéseiket minden külső érdekbefolyástól mentesen, az intézmény érdekeit elsődlegesen szem előtt tartva hozzassák meg.

Ezzel összefüggésben szeretnénk a Kuratórium figyelmét felhívni a Semmelweis Egyetem kancellárja, dr. Pavlik Livia jelenlegi, illetve korábbi külső tisztségeire, valamint az ezekből fakadó esetleges összeférhetlenségi, érdekütközési és intézményi függetlenségi kérdésekre.

Kérdéseink célja nem valamely személy jogsértésének előzetes megállapítása, hanem annak tisztázása, hogy az Egyetem fenntartói és vezetési rendszere milyen garanciákkal biztosítja a döntéshozatal pártatlanságát, átláthatóságát és az esetleges érdekellentétek megfelelő kezelését.

1. A kancellár kinevezése és munkáltatói jogviszonya

A Semmelweis Egyetem hivatalos tájékoztatása szerint a kancellár esetében a fenntartó gyakorolja a kinevezési és munkáltatói jogokat. Ez azt jelenti, hogy a kancellár vezetői jogállásának egyik legfontosabb ellenőrzési és felelősségi pontja maga a fenntartó, illetve annak döntéshozó szerve.

Erre tekintettel az alábbi kérdések merülnek fel:

- pontosan mely szerv, illetve személy gyakorolja jelenleg a kancellár felett a kinevezési és munkáltatói jogokat;
- milyen jogszabály és fenntartói szabályzat alapján történik ez;

- a Kuratórium milyen rendszerességgel vizsgálja a kancellár összeférhetetlenségi helyzetét;
- a kancellári megbízás meghosszabbításakor történt-e teljes körű összeférhetetlenségi vizsgálat;
- a vizsgálat kiterjedt-e valamennyi, az Egyetem hivatalos honlapján feltüntetett külső tisztségre.

Különösen fontosnak tartjuk annak tisztázását, hogy **ha a kancellár felett a munkáltatói jogokat a fenntartó gyakorolja, ki és milyen eljárásban jogosult megállapítani, hogy a kancellár valamely külső tisztsége összeférhetetlen a kancellári megbízatással.**

Dr. Pavlik Livia kancellár (egy időben a kuratóriumi titkári feladatokat is ellátta) és Orbán Gábor kuratóriumi elnök esetében meglévő összetett kapcsolati rendszer esetében is értelmezni kell a viszonyokat.

2. A kancellár korábbi miniszteri biztosi megbízatása

A Semmelweis Egyetem hivatalos honlapján található önéletrajza szerint dr. Pavlik Livia 2018 októberétől 2022 májusáig az Innovációs és Technológiai Minisztérium miniszteri biztosa volt, miközben 2020 októberétől a Semmelweis Egyetem kancellári tisztségét is betöltötte.

A miniszteri biztos a vonatkozó szabályok alapján a miniszter által kinevezett és a miniszter irányítása alatt álló személy, miközben a kancellár az Egyetem gazdasági, igazgatási és működési feladatainak meghatározó vezetője.

Különösen figyelemre méltó, hogy a miniszteri biztosi megbízatás az egyetemi intézményi modell kialakításával, illetve a felsőoktatási intézmények működésének átalakításával kapcsolatos feladatokat is érintette. A két tisztség tehát 2020–2022 között nem feltétlenül tekinthető egymástól tartalmilag függetlennek.

Ezért kérjük a Kuratóriumot az alábbi kérdések figyelembevételét a válaszlevelük megfogalmazásakor:

- vizsgálta-e a Kuratórium vagy annak jogi tanácsadója a kancellári és miniszteri biztosi tisztség egyidejű betöltésének jogszerűségét;
- készült-e erről írásos jogi állásfoglalás;
- ha igen, annak megállapításai megismerhetők-e;
- milyen intézményi garanciák biztosították 2020–2022 között, hogy a kancellár miniszteri biztosi tevékenysége ne befolyásolja az Egyetem vezetését és döntéshozatalát, azaz hogyan volt biztosítható az intézményi autonómia;
- vizsgálta-e a Kuratórium azt is, hogy a miniszteri biztosi feladatok és a kancellári feladatok között fennállhatott-e konkrét érdek- vagy hatásköri ütközés?

Tisztában vagyunk azzal, hogy a jelenlegi KEKVA-szabályozás nem alkalmazható visszamenőlegesen. Kérdésünk ezért elsősorban arra irányul, hogy **az adott időszakban hatályos jogszabályok és az Egyetem belső szabályzatai alapján történt-e tényleges összeférhetlenségi vizsgálat.**

3. A Richter Gedeon Nyrt.-ben betöltött tisztség

Ezzel kapcsolatban különösen fontos körülmény, hogy a Semmelweis Egyetem modellváltása során a Kuratórium elnöke Orbán Gábor A Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatója és az Egyetem tulajdonosi körébe Richter-részvények is kerültek.

Az egyetemi kancellár így egyidejűleg:

- 2020. októbertől a Semmelweis Egyetem kancellárjaként az Egyetem gazdasági és igazgatási vezetője,
- a Richter Gedeon Nyrt. Felügyelőbizottság és Auditbizottság elnöke,

Ez olyan intézményi kapcsolatot jelenthet, amely esetenként az Egyetem és a Richter érdekeinek találkozását eredményezheti.

Szükségesnek látjuk ezért annak megjelölését:

- vizsgálta-e a Kuratórium ezt az összeférhetőségi helyzetet;
- készült-e erre vonatkozó jogi vagy compliance-vélemény;
- milyen szabályok alapján történik a kancellár kizárása azokból az egyetemi döntésekből, amelyek a Richter Gedeon Nyrt.-t közvetlenül vagy közvetve érinthetik;
- ki állapítja meg a kizárás szükségességét;
- dokumentálják-e az ilyen kizárásokat;
- illetve a Kuratórium ellenőrizte-e, hogy az elmúlt időszakban voltak-e olyan döntések, szerződések vagy tulajdonosi kérdések, amelyekben ilyen érdekellentét felmerülhetett.

4. A kancellár egyéb külső tisztségei

A kancellár hivatalos önéletrajzában a Richter mellett további, más jogi személyekben betöltött tisztségek is szerepelnek, illetve szerepeltek, így többek között az MVM Zrt., a Tempus Közalapítvány, a Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség, a MOL-PE Circular Economy Science Park Nonprofit Zrt., valamint a Molekuláris Ujjlenyomatkutató Nonprofit Kft. szervezeteiben.

E tisztségek önmagukban természetesen nem feltétlenül jelentenek jogi összeférhetetlenséget. Ugyanakkor a kancellárnak az Egyetem gazdasági és igazgatási vezetőjeként olyan döntési és ellenőrzési jogosítványai vannak, amelyek miatt indokolt lehet valamennyi külső tisztség esetében megvizsgálni az Egyetemmel fennálló szerződéses, pénzügyi, kutatási, beszerzési vagy egyéb intézményi kapcsolatát.

Ezért kérjük a Kuratóriumot, hogy tájékoztassa a munkavállalókat:

- készült-e a kancellár valamennyi külső tisztségére kiterjedő összeférhetetlenségi vizsgálat;
- milyen időszakonként vizsgálják felül ezeket;
- ki végzi a vizsgálatot;
- nyilvános-e az erről készült dokumentáció;
- milyen eljárás vonatkozik arra az esetre, ha a kancellár valamely külső tisztsége és az Egyetem érdekei egy konkrét ügyben találkoznak;
- továbbá biztosított-e, hogy ilyen esetben a döntést a kancellár helyett ténylegesen független személy vagy testület hozza meg.

5. A Kuratórium és a kancellár közötti ellenőrzési viszony

A fentiek miatt különösen fontosnak tartjuk annak tisztázását, hogy a Semmelweis Egyetem jelenlegi irányítási rendszerében milyen tényleges **fékek és ellensúlyok** működnek.

Kérjük annak bemutatását, hogy:

- ki ellenőrzi a kancellár külső tisztségeit;
- ki vizsgálja az esetleges összeférhetetlenségeket;
- ki dönt a kancellár konkrét ügyből való kizárásáról;
- milyen módon ellenőrizhető a kancellár döntéseinek pártatlansága;
- milyen szerepe van ebben a Kuratóriumnak, a Szenátusnak, a Felügyelőbizottságnak és az Egyetem belső ellenőrzési szervezetének;
- milyen jogorvoslati vagy bejelentési lehetősége van a munkavállalónak, ha összeférhetetlenséget észlel.

Megítélésünk szerint az Egyetem autonómiájának és a munkavállalói bizalomnak alapvető feltétele, hogy a vezetők külső érdekeltségei ne csupán formálisan legyenek jogszerűek, hanem az esetleges érdekütközések kezelésére tényleges és ellenőrizhető intézményi garanciák álljanak rendelkezésre.

6. A munkavállalói érdekképviselők és egyetemi vezető testületek tájékoztatása

Kérjük annak tisztázását, hogy az Egyetem munkavállalói és az érdekképviselői szervezetek milyen módon ismerhetik meg a vezetői összeférhetlenségek kezelésére vonatkozó szabályokat és az egyes konkrét ügyekben alkalmazott kizárási eljárásokat.

Megítélésünk szerint egy közfeladatot ellátó, jelentős közvagyonnal és közpénzekkel gazdálkodó egyetem esetében nem elegendő az összeférhetlenségi szabályok formális megléte. Az is szükséges, hogy az érdekütközések felismerésére, bejelentésére, kivizsgálására és kezelésére **független, átlátható és ellenőrizhető rendszer** működjön.

2021. évi IX. törvény 15. § (3) kimondja, hogy az alapítvány, illetve az általa fenntartott vagy létrehozott jogi személyek, valamint ezek vezetői és foglalkoztatottjai kötelesek megfelelni az összeférhetlenségi szabályoknak. A törvény szigorú mércét állít. Ha valaki gazdasági érdeke vagy más közvetlen vagy közvetett személyes érdeke miatt **nem, vagy csak korlátozottan képes pártatlanul, tárgyilagosan és elfogulatlanul eljárni**, akkor tartózkodnia kell az érintett tevékenységtől. Nagyon fontos, hogy **nem csak a tényleges összeférhetlenséget**, hanem **„az összeférhetlenség vagy annak a kockázata vagy látszata”** esetét is szabályozza.

A 2026-ban hatályos Semmelweis Egyetem **SZMSZ-ben szereplő összeférhetlenségi szabály** szerint az érintettnek tartózkodnia kell, ha gazdasági vagy egyéb közvetlen/közvetett személyes érdeke miatt korlátozottan képes pártatlanul és elfogulatlanul eljárni. Itt is szerepel: az összeférhetlenség, annak kockázata vagy látszata.

Az érintettséget előzetesen be kell jelenteni, és a címzettnek írásban meg kell erősítenie, hogy az összeférhetlenség fennáll-e. Ha fennáll, az érintett nem vehet részt az egyetemi döntéshozatalban. Ez tehát nem pusztán „etikai ajánlás”. Belső egyetemi normáról van szó.

7. Kérjük a Kuratórium állásfoglalását

A fentiek alapján kérjük a Tisztelt Kuratóriumi Elnök Urat, hogy a Kuratórium álláspontjáról és az elvégzett vizsgálatokról írásban tájékoztatni szíveskedjen bennünket, különösen az alábbi kérdésekben:

1. Megállapította-e a Kuratórium, hogy a kancellár eddigi és jelenlegi külső tisztségei összeegyeztethetők a kancellári megbízással?

2. Készült-e valamennyi külső tisztségre kiterjedő jogi összeférhetetlenségi vizsgálat?
3. Vizsgálták-e külön a Richter Gedeon Nyrt.-ben betöltött felügyelőbizottsági és auditbizottsági elnöki tisztség, valamint a Semmelweis Egyetem kancellári tisztségének összeférhetőségét?
4. Van-e írásban rögzített kizárási és összeférhetetlenségi eljárás az olyan ügyekre, amelyekben a Richter, az MVM, a Tempus Közalapítvány vagy a kancellár valamely más külső tisztségével érintett szervezet érdekelt?
5. Vizsgálták-e a 2020–2022 közötti időszakban a kancellári és miniszteri biztosi tisztség egyidejű betöltésének jogi és intézményi következményeit?
6. A Kuratórium álláspontja szerint a jelenlegi szervezeti rendszer megfelelően biztosítja-e, hogy a kancellár külső tisztségei ne befolyásolják az Egyetem gazdasági, személyzeti, kutatási vagy stratégiai döntéseit?
7. Kérjük továbbá annak megjelölését, hogy az esetleges összeférhetetlenségek vizsgálatára vonatkozó dokumentumok közül melyek hozzáférhetők a munkavállalók, illetve a munkavállalói érdekképviseltek számára.

Meggyőződésünk, hogy ezeknek a kérdéseknek a tisztázása nem személyi, hanem **intézményi és közérdekű szervezetirányítási kérdés**. Egy közfeladatot ellátó, jelentős közpénzekkel és közvagyonnal gazdálkodó egyetem esetében különösen fontos, hogy a vezetői döntéshozatal függetlensége, átláthatósága és ellenőrizhetősége minden érintett számára megnyugtató módon biztosított legyen.

Kérjük ezért a Tisztelt Kuratóriumi Elnök Urat, hogy a fenti kérdésekre tételes, lehetőség szerint dokumentumokkal alátámasztott választ adni és amennyiben levelünk alapján szükségesnek véli intézkedni szíveskedjen.

Budapest, 2026.08.29.

Tisztelettel,

Dr. Berki Zoltán
elnök

Semmelweis Érdekvédelmi Szövetség

Kiss Balázs
alelnök

Semmelweis Érdekvédelmi Szövetség

